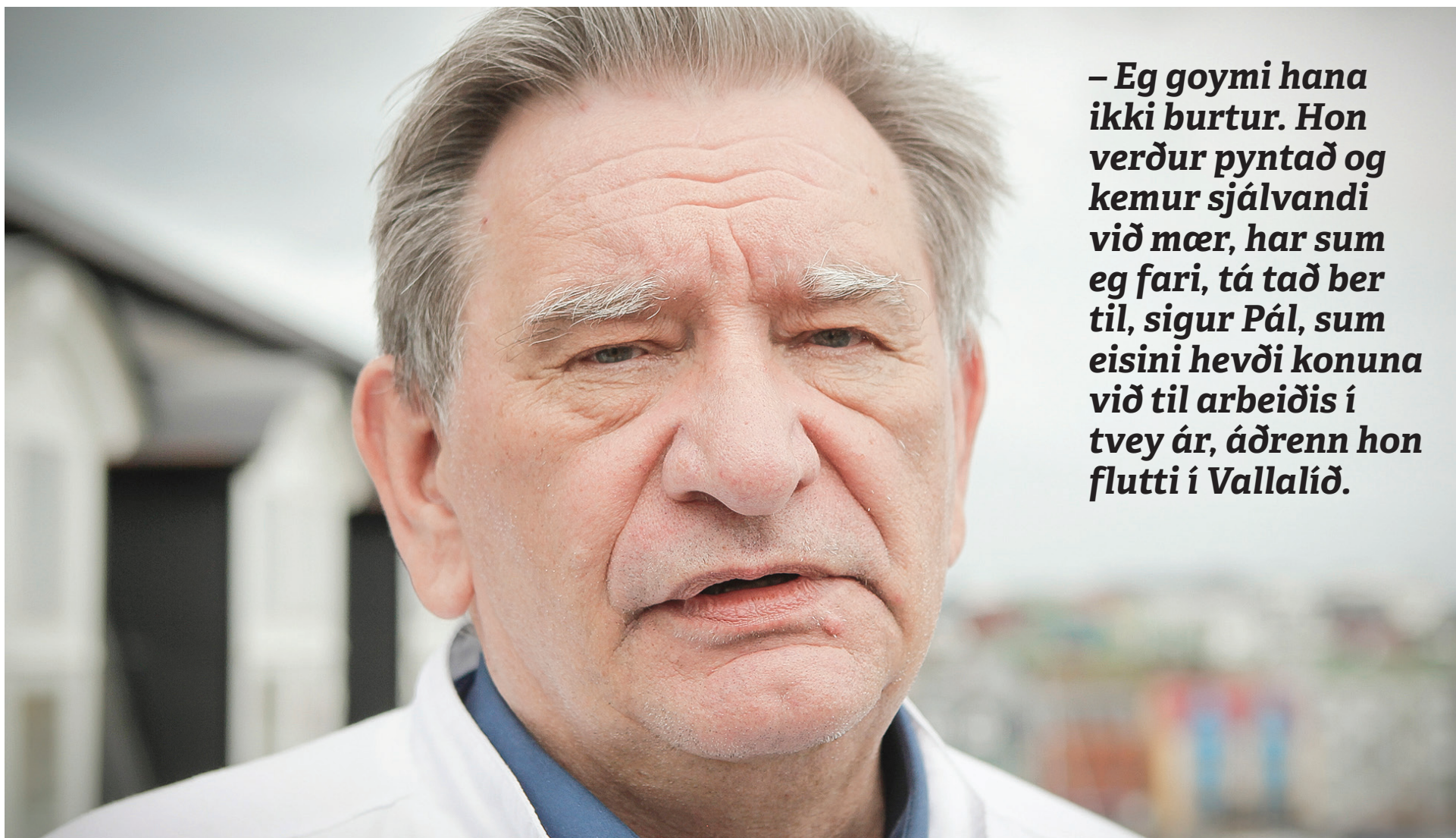
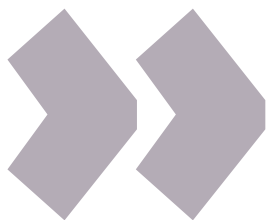




– Eg goymi hana ikki burtur. Hon verður pyntað og kemur sjálvandi við mær, har sum eg fari, tá tað ber til, sigur Pál, sum eisini hevði konuna við til arbeiðis í tvey ár, áðrenn hon flutti í Vallalíð.



– Sára hevur verið mín fylgisveinur, og eg sakni ómetaliga nógv hugnaløturnar hjá okkum

onnur evni, sum verða brúkt til vatntetting í klæðum, innbúgv og matpakkitilfari, minka andevnini fyri koppsetingum hjá børnum. Hví so er, vita teir ikki, men teir hava sett sær fyri at kanna hetta nærri.

Teir hava júst søkt um pening frá Heilsugranskingsgrunninum í USA til verkætlanina, sum hevur til endamáls at kanna til botns, hví immunverjan hjá børnum verður ávirkað av hesum evnum.

Pál Weihe sigur seg rokna við, at hetta verður tann seinasta stóra granskingarverkætlanin hjá honum.

– Ein slík umsókn tekur drúgvá tíð. Vit eru hepnir, um vit kunnu byrja næsta ár. Hetta verður mín seinasta granskingarverkætlan av hesum slagi, sigur hann og leggur afturat, at verkætlanin er ásett at taka fimm ár.

– Eg ætli at fáa Fróðskaparsetrið og Landssjúkrahúsið við. Mín dreymur er at fáa ein tjóðarkanningarbólk, har vit alla tíðina fylgja við, hvat hendir við okkara nýfóddu. Hetta er sjálvandi bara galdandi fyri tey, sum hava hug at vera við í kanningunum, sigur Pál Weihe, sum heldur, at tað liggur sera væl fyri hjá okkum at gera framtíðarkanningar.

– Okkara kanningar eru kendar. Vit vita nú, hvussu vit skulu gera uttan teir feilir, sum vit náttúrliga hava gjørt. Vit hava 35 ára royndir við hesum arbeiðnum, sigur hann

og leggur afturat, at teir hava brúkt hinumegin 100 milliónir krónur til gransking hesi árin. Ein stóran part av peninginum hava teir fingið úr USA, ES og Danmark.

Undirtøkan er rørandi

Pál Weihe hevur verið fyri nógvum ákoyringum, eftir at hann almannakunngjórði kanningarúrslitini av árinum av kyksilvuri á andsevnini hjá børnum.

– Eg fái viðmerkingar alla tíðina um grindina. Men tað er, sum tað er. Í okkara lítla samfelagi er tað soleiðis, at stingur tú nösina fram, so fært tú tað aftur.

Hann skilir væl, at fólk verða firtin og spyrja hann, um hann ikki heldur, at tað er nógv mikið, at Føroyar hava Paul Watson at stríðast við.

– Eg komi bráðliga sum ketta upp úr høvdatrogi og sigi, at tað, sum er so stórtur partur av okkara mentan, er skaðiligt fyri okkum. Tá onkur finst at okkara mentan, so standa fólk saman og verja síni tjóðareyðkenni. Tað skilji eg væl, og veruleikin er tann, at tá eg fór undir kyksilvurkanningarnar, hugsaði eg bláoygdur, at tað eru neyvan nakrar avleiðingar av kyksilvuri.

– Men eg kundi ikki bara gloyma kanningarúrslitini ella skriva um tey í onkrum altjóða tíðarriti, og einki siga um tey her. Tað hevði verið óerligt og ikki í samsvari við tað at vera ein lækni, sum kennir ábyrgd av heilsuni hjá sínum

medborgarum. Tað ber ikki til at tiga tað burtur, sigur Pál Weihe.

Samstundis sum funnist hevur verið at honum fyri ávaringarnar móti at eta tvøst og spik, so hevur undirtøkan millum føroyingar verið sera góð, tá hann hevur skipað fyri kanningunum.

– Øll árin hava fólk viljað luttikið, og tað er ein álitisvátan. Eg plági bæði foreldur og børn, og tað er fantastiskt, at tey hava viljað verið við, sigur Pál, sum hevur kannað alt frá andsevnum til sáðgóðsku hjá føroyingum.

– Tað kennist rørandi, at tey sjálvboðin vilja koma til kanningarnar. Tá eg havi spurt, hví tey hava játtað at vera við, siga tey, at tað er gott at fáa barnið kannað gjølla. Eisini siga tey, at tey vilja fegin geva sítt ikast til at lýsa, um hetta er ein trupulleiki ella ikki, greiðir Pál Weihe frá.

Hann heldur, at Føroyar eru í einari sera góðari støðu at gera

umheiminum greitt, at okkurt munagott eigur at verða gjørt við umhvørvisdálkingina.

– Vit hava eitt ríkt og modernað samfelag við góðum heilsu- og skúlaverki. Tað at vit, sum liva av mati úr sjónum, bráðliga eru dálkað, uttan at vit hava dálkað nakað serligt sjálv, er ein áminning til tey, sum ráða fyri borgum úti í verðini.

– Vit eiga at gera vart við, at tað eru vit, sum gjalda fyri alheimsdálkingina, heldur Pál Weihe. Okkara royndir við kyksilvuri eru heilt víst okkara møguleiki at gera vart við okkum á altjóða pallinum, sigur Pál, sum hevur roynt at greiða frá hesum allastaðni, har hann er komin.

Sigur sína hugsan

Pál Weihe hevur ongantið verið bangin fyri at siga sína hugsan. Um tað er orsök til, at tað so ofta hevur verið heitt á hann um at taka við ábyrgdarstørvum í nevndum, ráðum og feløgum, dugir hann ikki at siga.

– Eg veit ikki, um tað er náttúrligt hjá mær at koma í støður, har eg eri stjóri ella formaður. Men eg kann siga, at eg havi ikki trupulleikar av tí, og at eg tori at siga tað, sum eg haldi.

Hann var eitt nú læknastrjóri fyri Sjúkrahússverk Føroya frá 1989 til 2000, tá stóra búskaparliga kreppan var í samfelagnum.

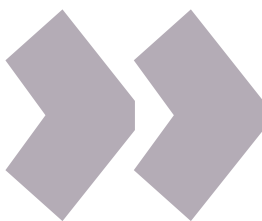
– Tað var ein tíð við nógvum rumbli og stórari misnøgd bæði millum lækna og sjúkrasystrar. Tað var ikki stuttligt at greiða fólk frá, at seglini máttu repast, sigur Pál Weihe, sum leggur afturat, at hann lærði nógv um heilsuverkið, samfelagið og politisku skipanina hesi árin.

Líka síðani hann flutti heim til Føroya í 1988, hevur hann eisini virkað sum ráðgevi hjá almannaverkinum í málum, sum hava við heilsuviðurskipti hjá fólki at gera, eitt nú tá talan er um fyriritárpensjón.

– Tað havi eg gjørt øll árin, og eg geri tað enn. Eg siti javnan í vikuskiftinum og lesi sosialmál. Eg taki ikki avgerðirnar, men eg geri míni tilmæli. Hetta arbeiðið ger, at eg havi sæð einar heilt aðrar Føroyar, enn tey flestu siggja.

Hann greiðir frá, at tað eru nógv fólk, sum ikki hava tað gott heilsuliga ella sosialt. Og tað, at heilsan ikki er góð, ger, og tey kunnu ikki arbeiða.

– Antin verða tey søgd upp, ella tey verða noydd at siga upp, og tað hevur nógvur fylgjur við sær,



– Øll árin hava fólk viljað luttikið, og tað er ein álitisvátan. Eg plági bæði foreldur og børn, og tað er fantastiskt, at tey hava viljað verið við, sigur Pál, sum hevur kannað alt frá andsevnum til sáðgóðsku hjá føroyingum.